ROLUL ACTIVITĂŢILOR DE VOLUNTARIAT ÎN DEZVOLTAREA SOCIALĂ A TINERETULUI (Studiu realizat la misiunea socială „Diaconia")

Irina SURDU, Facultatea de Sociologie şi Asistenţă Socială

The author mentions in the article "The role of volunteering activities in the social development of youngsters (a study made at the social mission "Diaconia")" that volunteering is an activity through which supreme spiritual values are promoted. In this sense, the phenomenon of volunteering is analyzed and ways of making volunteering work in the Republic of Moldova are identified, on the basis of the study made at the social mission "Diaconia".

Voluntariatul este o artă de a face bine şi de a promova valorile spirituale supreme: noblețea, dăruirea de sine, frumusețea şi gingăşia sufletului, dragostea şi încrederea în ziua de mâine. Actualitatea temei respective este susţinută şi de adoptarea la 18 iunie 2010 a Legii voluntariatului nr.121, care stipulează că munca de voluntariat trebuie să fie recunoscută şi ca experienţă de lucru în Republica Moldova. *Voluntariatul constituie o activitate de interes public desfăşurată din proprie iniţiativă de orice persoană fizică, în folosul altora, fără a primi o contraprestaţie materială,* care totuşi nu trebuie văzută ca un înlocuitor al muncii plătite şi nici ca un substitut al datoriei statului de a asigura drepturile economice, sociale şi culturale ale cetăţenilor săi. Voluntariatul trebuie tratat ca o resursă care aduce valoare adăugată şi beneficii la nivel individual şi social, datorită valenţelor sale de creator de capital uman şi social. E de menţionat că la nivel european, voluntariatul este în mod constant o dimensiune prioritară, astfel, anul 2011 a fost declarat Anul European al Voluntariatului în Uniunea Europeană şi este dedicat celor circa 100 de milioane de cetăţeni ai Uniunii Europene implicaţi în activităţi de voluntariat, celor care doresc să li se alăture, şi celor care îi sprijină şi beneficiază de implicarea, energia şi entuziasmul acestora. Scopul tezei de licenţă a constat în *analizarea fenomenului voluntariatului şi identificarea modalităţilor de realizare a volunta riatului în Republica Moldova,*

luând drept bază studiul realizat în cadrul Misiunii sociale „Diaconia”. În calitate de ipoteză generală, am presupus că dezvoltarea voluntariatului este o modalitate eficientă de a asigura implicarea populaţiei în soluţionarea problemelor individuale şi colective. Drept **bază metodologică a lucrării** au servit concepţiile cercetătorilor promovate în cadrul următoarelor teorii de referinţă:

– *„teoria lui Abraham Maslow”,* privitor la ierarhia necesităţilor şi experienţele dobândite pe parcursul vieţii, pe care adaptat-o în felul următor: individul se simte util atunci când poate contribui prin munca sa la ceva util în calitate de voluntar şi acest lucru începe să devină un element al modului său de viaţă;

– *„teoria schimbului social”* (Richard Emerson), privitor la recompense, costuri şi schimb reciproc, care a fost interpretată în felul următor: sunt multe beneficii pe care le are activitatea de voluntariat, iar individul se dedică voluntariatului atunci când interesul său coincide cu cel al grupului sau al comunităţii.

În calitate de **metode de cercetare** au servit 7 interviuri semistructurate cu experţii; 7 interviuri semistructurate cu tinerii care activează în calitate de voluntari; studiu de caz individual, care reflectă rolul implicăriii voluntarilor în suportul unei persoane cu dizabilităţi; şi studiu de caz instituţional realizat la Misiunea socială „Diaconia”. Analizând problematica voluntariatului, am constatat că voluntariatul este activitatea desfăşurată din proprie iniţiativă, prin care o persoană fizică îşi oferă timpul, talentele şi energia în sprijinul altora fără o recompensă de natură financiară, dar care poate deconta cheltuielile realizate în sprijinul proiectului în care este implicată, or, elementul de bază a voluntariatului îl constituie propria iniţiativă a individului, nefiind obligat sau impus de către autorităţile publice. Părintele spiritual al voluntariatului este considerat a fi istoricul şi sociologul german Eugen Rosenstock-Huessy, care a iniţşiat crearea unui „Serviciu Voluntar pentru Pace”, iar în anul 1920 elveţianul Pierre Ceresole a înfiinţat „Service Civil International”, care viza în special organizarea de tabere de muncă voluntară pentru reconstrucţia de după război.

În rezultatul intervievării tinerilor, am reliefat unele opinii privitor la specificul implicării tineretului în activităţile de voluntariat, printre care: *„Imboldul de a face voluntariat m-i l-au dat profesorii de la*

universitate, care mereu spuneau că este benefic să facem voluntariat şi să fim activi încă de pe băncile facultăţii" (IT_2); „ *Voluntariatul pentru mine nu însemna nimic până în momentul când am văzut cum colegii mei cresc în ochii mei prin multitudinea activităţilor desfăşurate în diverse organizaţii. După aceasta mi-am dat seama că nu poate să treacă viaţa pe alături, trebuie să fiu şi eu un om destoinic de a ajuta oamenii* (IT_7).

Totodată, pentru a elucida impactul activităţilor de voluntariat pe plan naţional, am realizat şi un studiu de caz instituţional la Misiunea Socială „Diaconia" a Mitropoliei Basarabiei, organizaţie care promovează în societate conceptul de caritate creştină, sensibilizând opinia publică faţă de problemele persoanelor social-vulnerabile. În cadrul organizaţiei activează 42 de specialişti şi circa 100 de voluntari stabili din diverse domenii *(asistenţă socială, sociologie, pedagogie, medicină, psihologie, jurnalism etc.).* Şase centre teritoriale „Diaconia" organizează activităţi zilnice, iar alte 4 se implică ocazio nal în anumite acţiuni sociale. Pentru oferirea serviciilor sociale unei categorii specifice de beneficiari, „Diaconia" implementează mai multe proiecte, cele mai relevante dintre care au fost analizate în cadrul tezei de licenţă: **proiectul „În braţele mamei"** (în scopul protejării vieţii copilului născut şi nenăscut, beneficiarii fiind tinerele mame, care, din diferite motive sunt constrânse să-şi abandoneze copilul); **serviciul de diagnostic mobil „Sfântul Nectarie de Eghina"** (în scopul facilitării accesului la serviciile de diagnosticare a populaţiei din localităţile rurale, în special, în stadii precoce ale patologiilor glandelor mamare); **5 centre de zi,** care activează prin intermediul parohiilor Mitropoliei Basarabiei şi care oferă diverse tipuri de servicii sociale în localităţile Roşu şi or.Cahul, din raionul Cahul; Cania, raionul Cantemir, Ucrainca şi Coşcalia din raionul Căuşeni; **proiectul „Cinci Talanţi"** (prin intermediul căruia se realizează anual campanii de fundraising şi acţiuni în situaţii de emergenţă) şi altele. Analizând opiniile experţilor intervievaţi, am concluzionat că voluntarii posedă capacitatea de a conferi o nouă dimensiune organizaţiei din care fac parte şi de a atrage în activitatea sa oamenii din jur. De asemenea, ei reprezintă sursa de idei inovatoare în cadrul organizaţiei şi pot ajuta la formarea opiniei publice despre aceasta. În concluzie: voluntariatul reprezintă un imens

potenţial pentru populaţia Republicii Moldova, bunele practici fiind oferite de diverse ţări (SUA, Marea Britanie, Olanda, Franţa, Germania ş.a.), în care voluntariatul a fost implementat cu succes. Aceste practici pot fi îmbunătăţite şi adaptate la realităţile şi posibilităţile din Republica Moldova, iar în vederea atingerii acestui scop, propunem:

- Promovarea de către actorii sociali a concepţiei precum că voluntarii reprezintă parteneri egali, care pot contribui la soluţionarea problemelor membrilor comunităţii.
- Furnizarea de către specialiştii din cadrul Direcţiilor de asistenţă socială şi protecţie a familiei, de către cadrele didactice din instituţiile de învăţământ a informaţiilor privind domeniile unde voluntarii se pot implica, oferind ulterior posibilitate celorlalţi membri ai comunităţii să cunoască rezultatele implicării lor.
- Organizarea în cadrul comunităţilor a *Centrelor de voluntariat*, care să promoveze principiile şi oportunităţile oferite de activităţile de voluntariat; modul şi domeniile de implicare a tuturor doritorilor în procesul de voluntariat; să promoveze voluntariatul prin publicarea de articole şi diseminarea evenimentelor din domeniul voluntariatului.
- Şi nu în ultimul rând: angajatorii să considere activităţile de voluntariat drept o experienţă de muncă (la prezentarea carnetului de voluntar), aşa cum prevede Legea voluntariatului.

Bibliografie:

1. ARDELEAN, C. *Managementul Voluntarilor în contextul programului Tineret în Acţiune*. Cluj-Napoca, 2008.
2. CZERWINSKA, K., STORME, A., SILVA, C., OPFERMANN, R. *Developing Employee Volunteering: A joint venture between volunteer organisations and companies.* - Brussels, 2009.
3. MATEESCU, A. *Voluntariatul – valenţe sociale şi educaţionale.* Bucureşti, 2011.

Recomandat
Stela MILICENCO, dr., conf.univ.